

การถ่ายทอดการขับร้องเพลงลูกกรุงของโฉมฉาย อรุณฉาน
THE TRANSMISSION OF LUK KRUNG SINGING
BY CHOMCHAY ARUNCHAN

ภาวรินทร์ พันธุ์คำ* PAWARIN PHANKUM*
ณัฐชยา นัจจนาวากุล** NACHAYA NACHANAWAKUL**
ปริยณันท์ พร้อมสุขกุล*** PREEYANUN PROMSUKKUL***

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง การถ่ายทอดการขับร้องเพลงลูกกรุงของโฉมฉาย อรุณฉาน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการ เทคนิคการขับร้อง และวิธีการถ่ายทอดการขับร้องเพลงลูกกรุงของครูโฉมฉาย อรุณฉาน โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก คือครูโฉมฉาย อรุณฉาน และ 2) กลุ่มผู้ได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้านการขับร้องจากครูโฉมฉาย อรุณฉาน ณ วงดนตรีกรมประชาสัมพันธ์ อย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 6 คน ผลการวิจัยพบว่า ในด้านวิธีการขับร้องเพลงลูกกรุง ครูโฉมฉายเน้นการร้องตรงจังหวะ ร้องเต็มเสียง เน้นเสียงหนัก-เบา และใช้เทคนิคการเอื้อนแบบเพลงไทยเข้ามาผสมจนเกิดเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว รวมไปถึงการตีความเนื้อร้องที่ทำให้สามารถสื่อความหมายของบทเพลงออกมาได้อย่างลึกซึ้ง ในด้านการถ่ายทอดองค์ความรู้ ครูมีกระบวนการสอนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปา (CIPPA Model) โดยเน้นการพัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติของแต่ละคน ให้เชื่อมโยงความรู้ในตนเองและแบ่งปันกันภายในกลุ่ม กระตุ้นให้เกิดการแสวงหาความรู้เพื่อนำมาปรับใช้กับตนเอง เน้นการเรียนรู้และพัฒนาตนด้วยการสร้างความชำนาญผ่านประสบการณ์จริง และนำไปประยุกต์ใช้ในการแสดง ทั้งในรูปแบบของการแสดงเดี่ยวและการแสดงกลุ่ม

คำสำคัญ : โฉมฉาย อรุณฉาน/ การถ่ายทอด/ เพลงลูกกรุง

*นักศึกษาระดับปริญญาโท วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล, phankum@gmail.com.

*Master student of College of Music, Mahidol University, phankum@gmail.com.

**อาจารย์ ดร., วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล, nachaya.nat@mahidol.edu.

**Lecturer Dr., College of Music, Mahidol University, nachaya.nat@mahidol.edu.

***ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล, preeyanun_piano@hotmail.co.th.

*** Assistant Professor Dr., College of Music, Mahidol University, preeyanun_piano@hotmail.co.th.

Abstract

This article is part of the thesis titled “The Transmission of Luk Krung Singing by Chomchay Arunchan” The objective was to identify and study the technique, methodology, and means to pass on Luk Krung singing by Kru Chomchay Arunchan. The researchers selected a qualitative approach as the research method for this study, and specified two groups of informants: 1) key informant, that is, Kru Chomchay Arunchan; and 2) six informants who acquired the singing technique from Kru Chomchay Arunchan through the music band of the Public Relations Department for a period of at least five years. The findings indicated that, for the technique of singing Luk Krung songs, Kru Chomchay emphasized singing with rhythmic accuracy, singing with a full voice, placing accent on certain notes, sustaining or holding notes like in Thai traditional music to create a unique character, as well as interpreting the lyrics to relay the deepest and the most profound message of the song. As for the knowledge transfer, Kru Chomchay guided on the singing voice, advising on the fundamentals of singing by selecting songs suitable for each learner’s voice, and placing importance on the singing skills such as accuracy in the lyrics, the tone, and the rhythm. Moreover, Kru Chomchay’s teaching techniques incorporated learning activities that centered around learners, which is in accordance with the CIPPA Model Theory. This ensured that each learner would develop and progress based on their nature, that they were encouraged to seek and link new knowledge to be able to adapt it and share it with peers, and that they gained expertise through first-hand experience and could apply it to both individual and group performances. These teaching techniques helped learners to improve based on their individual capacity and knowledge. The experience they received also built on the existing knowledge and added on to the new knowledge, allowing learners to improve their voice quality to create a unique identity.

Keywords: Chomchay Arunchan/ Transmission/ Luk Krung Songs

บทนำ

ดนตรีเป็นศาสตร์แห่งเสียงแขนงหนึ่งที่สะท้อนสภาพสังคมในแต่ละยุคสมัย ซึ่งมีการพัฒนา ปรับเปลี่ยน และสืบทอดต่อกันจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง การขับร้องนับเป็นส่วนหนึ่งของวิชาดนตรี ในการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกผ่านบทเพลงที่ขับร้องนั้น มนุษย์ได้ใช้ร่างกายในการเปล่งเสียงร้องออกมาด้วยกลวิธีต่าง ๆ ทั้งการเปล่งเสียงแบบมีความหมายและไม่มี ความหมายด้วยระดับเสียงที่แตกต่างกัน เพื่อให้เสียงที่เปล่งออกมาเกิดความไพเราะ ผู้ขับร้องแต่ละคนย่อมมีวิธีและเทคนิคในการขับร้องที่แตกต่างกันออกไป ตามลักษณะทางกายภาพของแต่ละบุคคล¹ ความหลากหลายของพัฒนาการทางดนตรีและการขับร้องในแต่ละช่วงเวลา ก่อให้เกิดเป็นผลงานดนตรีที่หลากหลายประเภท ดังที่ปรากฏในปัจจุบัน อาทิ เพลงไทย เพลงไทยสากล เพลงลูกกรุง เพลงลูกทุ่ง และเพลงเพื่อชีวิต ฯลฯ

เพลงลูกกรุงเป็นเพลงไทยสากลประเภทหนึ่ง ที่นำทำนองเพลงมาจากเพลงไทย เพลงจีน เพลงญี่ปุ่น เพลงตะวันตก และเพลงอเมริกามาดัดแปลงหรือแต่งทำนองขึ้นใหม่ โดยใส่คำร้องเนื้อเต็มที่มีลักษณะเป็น บทกวีเข้าไป ทั้งยังมีการปรับลดหรือตัดการร้องเอื้อนแบบเพลงไทยออก เพื่อให้สอดคล้องกับทำนองและ อารมณ์ในแต่ละบทเพลง ในการบรรเลงเพลงลูกกรุงนิยมบรรเลงด้วยเครื่องดนตรีตะวันตกและขับร้องด้วย น้ำเสียงนุ่มนวล ราบเรียบ ไม่แข็งกร้าว ซึ่งนักร้องเพลงลูกกรุงแต่ละคนจะมีวิธีการร้อง เทคนิคการร้อง และลีลาการร้องที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะเด่นของแต่ละคน²

จากพัฒนาการของดนตรีตะวันตกในประเทศไทย นับตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 4 เรื่อยมา พบว่าประเทศไทย เริ่มมีการนำเครื่องดนตรีตะวันตก เช่น “โยธวาทิต” หรือ “แตรวง” เข้ามาใช้ในภาคส่วนต่าง ๆ จน เป็นที่นิยมทั้งในระดับหลวงและระดับราษฎร์ กระทั่งสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต หรือทูลกระหม่อมบริพัตร ผู้ที่ได้รับการยอมรับว่าเป็น “พระบิดาแห่งเพลงไทยสากล” ทรงพระนิพนธ์เพลงไทยสากลที่เป็นเพลงบรรเลงไม่มีขับร้องสำหรับแตรวงขึ้นทั้งหมด 5 เพลง ระหว่างปี พ.ศ. 2424-2467 นอกจากนี้ยังทรงนำเพลงไทยมาเรียบเรียงใหม่บรรเลงด้วยวงโยธวาทิตรวมทั้งสิ้น 7 เพลง เพลงที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นเพลงไทยสากลเพลงแรก คือ เพลงวอลซ์ทปल्लीจิต³ ภายหลังครูจวงจันทร์ จันทรคณา ผู้ใช้นามปากกา “พรานบุรพ์” ได้นำทำนองเพลงวอลซ์ทปल्लीจิตของทูลกระหม่อมบริพัตรมาประยุกต์ใช้ประกอบ ละครเรื่องเรื่องลูชิตา นอกจากนี้พรานบุรพ์ได้นำเอาเพลงทำนองเพลงไทยมาแต่งเนื้อร้องขึ้นใหม่ขึ้นอีกหลายเพลง ละครเรื่องที่สร้างชื่อเสียงให้แก่พรานบุรพ์คือละครเรื่อง “จันทร์เจ้าข้า”

ต่อมา ราวปี พ.ศ. 2482-2485 และช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 การบรรเลงดนตรีแบบตะวันตก เริ่มมีอิทธิพลและได้รับความนิยมมากขึ้น ส่งผลให้เกิดการพัฒนาเพลงไทยให้มีความเป็นตะวันตกมากขึ้น ด้วยการนำเพลงไทยมาดัดแปลงทำนอง และจังหวะให้มีความหลากหลายมากขึ้น แต่ยังคงลักษณะเด่นของเพลง ไทยไว้ได้อย่างไพเราะงดงาม อีกทั้งเพื่อให้เข้ากับทำนองเพลงมากขึ้น คีตกวีไทยจึงได้ประพันธ์เนื้อร้องขึ้น ใหม่ โดยมีการร้องเอื้อนให้น้อยลงหรือตัดเอื้อนออกทั้งหมด เนื้อร้องเพลงไทยสากลจึงมีลักษณะเป็นแบบ การร้องเนื้อเต็ม ทำให้เกิดเพลงไทยสากลประเภทเพลงลูกกรุงและเพลงลูกทุ่งขึ้นมา⁴

ในอดีตวงดนตรีกรมประชาสัมพันธ์ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยหรือวงดนตรีสุนทราภรณ์

1. ดวงใจ ทิวทอง, *อรรถาธิบายการขับร้อง กระบวนแบบและนวัตกรรมการขับร้อง* (กรุงเทพฯ : วิสคอมเซ็นเตอร์, 2560), 29.

2. สมบัติ กิ่งกาญจนวงศ์, “การวิเคราะห์เพลงลูกกรุง” (วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2534), 53-54, 113.

3. คีตา พญาไท, *ตำนานครูเพลง เพลงไทยสากลลูกกรุง* (กรุงเทพฯ : แสงดาว, 2555), 2.

4. ณัฐธัญ อินทรัง, “พัฒนาการ ลักษณะเฉพาะ และองค์ความรู้ของการขับร้องเพลงไทยสากล” (วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล, 2559), 350-352.

เป็นวงดนตรีไทยสากลที่รวบรวมศิลปินนักร้อง นักดนตรี และครูเพลงที่มีชื่อเสียงไว้มากมาย ด้วยผลงานเพลงที่มีความโดดเด่นในด้านของจังหวะ ทำนองเพลง คำร้อง การเรียบเรียงเสียงประสาน โดยเฉพาะผลงานเพลงของครูเอื้อ สุนทรสนาน ที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก ทั้งยังมีการสืบทอดความรู้ให้แก่ศิลปินรุ่นหลังมาอย่างต่อเนื่อง และมีการปรับตัวเพื่อให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วงดนตรีกรมประชาสัมพันธ์หรือวงดนตรีสุนทราภรณ์จึงได้รับการยอมรับ และได้รับความนิยมมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน⁵

ครูโณมฉาย อรุณฉาน หรือนิตยา อรุณวงศ์ เป็นนักร้องเพลงลูกกรุงแห่งวงดนตรีกรมประชาสัมพันธ์ อดีตผู้อำนวยการส่วนบริหารการดนตรี และหัวหน้าวงดนตรีกรมประชาสัมพันธ์ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ท่านมีโอกาสดำเนินการศึกษาศิลปะของครูเอื้อ สุนทรสนาน และได้รับความรู้จากครูเพลง นักดนตรี และนักร้องรุ่นพี่ที่อยู่ในวงดนตรีกรมประชาสัมพันธ์ ส่งผลให้ครูโณมฉายเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความเข้าใจในด้านบทเพลง สามารถใช้เทคนิคการขับร้องได้หลากหลายรูปแบบ อีกทั้งท่านยังนำความรู้มาปรับใช้ในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่คนรุ่นหลังได้อย่างเหมาะสม ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่อง “การถ่ายทอดการขับร้องเพลงลูกกรุงของครูโณมฉาย อรุณฉาน” เพื่อให้ทราบถึงเทคนิคและวิธีการถ่ายทอดเทคนิคการขับร้องเพลงลูกกรุง ซึ่งเป็นบทเพลงที่ปรากฏความงามทั้งทางด้านวรรณศิลป์ และดุริยางคศิลป์ไว้ด้วยกัน ได้รับการยกย่องว่าเป็นบทเพลงร่วมสมัยที่สะท้อนการบูรณาการศาสตร์ด้านต่าง ๆ ไว้อย่างสมบูรณ์

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

ศึกษาวิธีการ เทคนิคการขับร้อง และวิธีการถ่ายทอดการขับร้องเพลงลูกกรุงของครูโณมฉาย อรุณฉาน

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาด้านชีวประวัติและผลงานของ ครูโณมฉาย อรุณฉาน
2. กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูล คือ 1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key-information) คือครูโณมฉาย อรุณฉาน และ 2) กลุ่มผู้เรียน คือผู้เรียนที่ได้รับการถ่ายทอดการขับร้องเพลงลูกกรุงจากครูโณมฉาย อรุณฉาน ที่วงดนตรีกรมประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง เป็นระยะเวลาอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 6 คน ซึ่งมีรายชื่อดังนี้ 1) คุณสุรีย์พร กร่างสะอาด 2) คุณณัฐดนัย วงศ์วรสันต์ 3) คุณมรุจิรา บุญมงคล 4) คุณบุญยวิทย์ ไวยสาวงศ์ 5) คุณพศภ บัวสรวง และ 6) คุณณณกุล สมหวัง
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัย และเก็บรวบรวมข้อมูล จาก 1) แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) 2) แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) และ 3) การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participation Observation)
4. นำข้อมูลที่ได้มาจัดระเบียบข้อมูล เรียบเรียง วิเคราะห์ข้อมูล หาข้อสรุป นำเสนอเป็นความเรียง และสร้างคู่มือการสอนการขับร้องเพลงลูกกรุงตามแนวทางของครูโณมฉาย อรุณฉาน
5. จัดพิมพ์รูปเล่มวิทยานิพนธ์

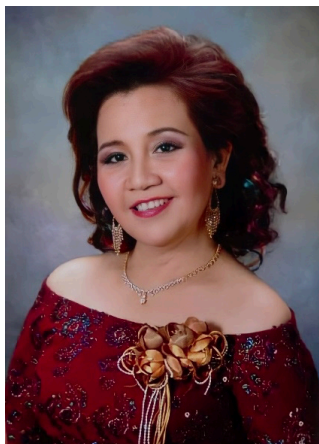
ผลการวิจัย

การศึกษาการถ่ายทอดการขับร้องเพลงลูกกรุงของครูโณมฉาย อรุณฉาน ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลและอภิปรายผลข้อมูลจากการศึกษา รวบรวม และเก็บข้อมูลในด้านวิธีการ เทคนิคการขับร้อง และการถ่ายทอดการขับร้องของครูโณมฉาย อรุณฉาน ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาวิธีการและเทคนิคการขับร้องของครูโณมฉาย อรุณฉาน พบว่าครูโณมฉายเป็นนักร้องเพลงลูกกรุงประจำวงดนตรีกรมประชาสัมพันธ์ อดีตผู้อำนวยการส่วนบริหารการดนตรี และหัวหน้าวงดนตรีกรมประชาสัมพันธ์ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ผลงานเพลงที่สร้างชื่อเสียงให้กับครูโณมฉาย อรุณฉาน คือเพลงสมมุติว่าเขารัก ประพันธ์ทำนองโดยครูเอื้อ สุนทรสนาน และคำร้องโดยครูชาติรี ซึ่งวิธีการและเทคนิคการขับร้องของครูโณมฉายนั้น ได้รับการถ่ายทอดพื้นฐานการขับร้องมาจากครอบครัว จนกระทั่งอายุ 17 ปี ได้สมัครเข้ารับราชการที่วงดนตรีกรมประชาสัมพันธ์ ครูโณมฉายได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้านการขับร้องจากครูเอื้อ สุนทรสนาน ครูเพลง นักดนตรี และนักร้องรุ่นพี่ที่วงดนตรีกรมประชาสัมพันธ์ ทั้งด้านการปฏิบัติและทฤษฎี ซึ่งวิธีการพัฒนาคุณภาพเสียงร้องและทักษะการขับร้องที่ครูโณมฉาย อรุณฉาน ได้รับการพัฒนามาจากวงดนตรีกรมประชาสัมพันธ์ มีประเด็นที่สำคัญดังนี้

1. ด้านการพัฒนาคุณภาพเสียงร้อง พบว่าสิ่งที่ครูโณมฉาย อรุณฉาน ให้ความสำคัญสำหรับการฝึกในขั้นต้น คือการฝึกทักษะการฟังให้เกิดความแม่นยำ (Ear Training) เนื่องจากการขับร้องเพลงลูกกรุงมีการร้องคำให้ตรงกับวรรณยุกต์ในภาษาไทยและมีการผันเสียงไปตามทำนองเพลง จึงไม่นิยมร้องให้เสียงเพี้ยน ครูโณมฉายจึงมีวิธีการพัฒนาโสตทักษะและการร้องให้เกิดความแม่นยำด้วยการฝึกร้องกับเสียงเปียโน ส่งผลให้ครูมีทักษะการฟังเสียงที่ดี สามารถเปล่งเสียงร้องในระดับเสียงสูง-ต่ำได้อย่างแม่นยำ ทั้งยังสามารถเปล่งเสียงคำร้องได้อย่างชัดเจน

นอกจากนี้ยังพบว่าครูโณมฉายได้พัฒนาคุณภาพเสียงร้องของตนด้วยการฝึกขับร้องเพลงลูกกรุงเป็นประจำ และฝึกขับร้องด้วยบทเพลงที่มีความหลากหลายทั้งในเรื่องของจังหวะ ทำนอง และอารมณ์ในบทเพลง ครูโณมฉายจึงสามารถขับร้องเพลงลูกกรุงได้ทุกแนวด้วยวิธีการร้องแบบเต็มเสียง เต็มกำลัง และนำเทคนิคการร้องเอื้อนแบบเพลงไทยมาประยุกต์ใช้ในการขับร้องของตนได้อย่างไพเราะ สิ่งสำคัญที่ทำให้ครูโณมฉายประสบความสำเร็จด้านการขับร้องคือความขยันหมั่นเพียร ความอดทน ความมีวินัย และการฝึกปฏิบัติซ้ำจนเกิดความชำนาญ ส่งผลให้ครูโณมฉายมีผลงานเพลงของตนเองในเวลาต่อมา

ภาพที่ 1 ครูโณมฉาย อรุณฉาน
ที่มา : นิตยา อรุณวงศ์

2. ด้านฝึกทักษะการขับร้องให้เกิดความชำนาญ พบว่าครูโหมฉายมีวิธีการฝึกทักษะการขับร้องด้วยการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ทำให้ครูทราบถึงวิธีการขับร้อง การแสดงออกทางท่าทาง สายตา และการถ่ายทอดอารมณ์ในบทเพลงให้แก่ผู้ฟัง รวมถึงวิธีการรับมือกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นบนเวทีได้ทัน่วงที นอกจากนี้ครูโหมฉายยังใช้การสังเกตวิธีการขับร้องของนักเรียนท่านอื่น เพื่อนำมาปรับใช้ให้เข้ากับการขับร้องของตนได้อย่างเหมาะสม ทำให้ครูโหมฉายสามารถขับร้องบทเพลงต่าง ๆ ด้วยเทคนิคที่หลากหลายได้อย่างไพเราะ

นอกจากนี้การเตรียมความพร้อมก่อนการแสดงบนเวทียังมีส่วนช่วยให้ครูโหมฉายสามารถขับร้องได้อย่างเป็นมืออาชีพ ซึ่งครูโหมฉายมีวิธีการเตรียมตัวและเตรียมความพร้อมของเสียงร้องด้วยการรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ พักผ่อนให้เพียงพอ และออกกำลังกายเพื่อรักษาคุณภาพเสียงให้คงที่ รวมถึงการวอร์มเสียงในรูปแบบต่าง ๆ การทบทวนเนื้อร้อง และดูแลการแต่งกายให้เหมาะสมกับการแสดง ทำให้ครูโหมฉายสามารถร้องเพลงและสื่ออารมณ์ความหมายของบทเพลงได้อย่างมืออาชีพ

กล่าวได้ว่าการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและการฝึกฝนเพื่อพัฒนาการขับร้องของตนอยู่เสมอ ส่งผลให้ครูโหมฉาย อรุณาน เป็นนักร้องเพลงลูกกรุงที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการขับร้องเพลงลูกกรุงทั้งภาคปฏิบัติและภาคทฤษฎี ซึ่งลักษณะวิธีการขับร้องของครูโหมฉายใช้วิธีการขับร้องเต็มเสียง มีช่วงลมหายใจยาว และมีน้ำหนักเสียงดัง-เบาเพื่อให้สอดคล้องกับอารมณ์ในแต่ละบทเพลง ประกอบกับการใช้เทคนิคการเอื้อนแบบเพลงไทย การขึ้นเสียงขึ้นคำให้ได้ความหมาย สีสาวอารมณ์ตามที่ผู้ประพันธ์กำหนดไว้ในคำร้อง ครูโหมฉายจึงสามารถถ่ายทอดอารมณ์ในแต่ละบทเพลงได้อย่างประณีตงดงามตามแบบฉบับของวงดนตรีกรมประชาสัมพันธ์

ตอนที่ 2 การถ่ายทอดความรู้ด้านการขับร้องเพลงลูกกรุงของครูโหมฉาย อรุณาน พบว่าครูได้นำความรู้ด้านการขับร้องและประสบการณ์ของตนมาประยุกต์ใช้กับวิธีการถ่ายทอดความรู้ ทั้งยังคงรูปแบบและหลักการถ่ายทอดของวงดนตรีกรมประชาสัมพันธ์ที่เน้นการพัฒนาทักษะการขับร้องให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน โดยกลุ่มผู้ได้รับการถ่ายทอดความรู้ทั้ง 6 คนที่ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลนั้น ได้รับการถ่ายทอดจากครูโหมฉายไปในแนวทางเดียวกัน ทั้งด้านลำดับการถ่ายทอดและการพัฒนาทักษะการขับร้อง ส่งผลให้ผู้เรียนมีพื้นฐานการขับร้องอยู่ในระดับเดียวกัน ข้อแตกต่างคือด้านวิธีการเลือกเพลงให้เหมาะสมกับเสียงร้องตามธรรมชาติของผู้เรียน และวิธีการแก้ไขปัญหาเสียงร้องที่พบในผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการร้องให้ตรงกับศักยภาพของตนได้อย่างเป็นธรรมชาติ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่าลำดับวิธีการถ่ายทอดของครูโหมฉาย อรุณาน มีความคล้ายคลึงกับทฤษฎีการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญหรือโมเดลซิปปา (CIPPA Model) ของอาจารย์ทศนา แหมมณี ทั้ง 7 ประการ ซึ่งรูปแบบการถ่ายทอดความรู้ของครูโหมฉายมีรายละเอียดดังนี้

1. การพิจารณาผู้เรียนก่อนการถ่ายทอดความรู้ โดยก่อนเริ่มกระบวนการถ่ายทอดความรู้ ครูโหมฉายจะพิจารณาเสียงร้องตามธรรมชาติของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อวางแผนทางการสอน ปรับพื้นฐาน และคัดเลือกบทเพลงหรือแนวเพลงที่เหมาะสมให้แก่ผู้เรียนต่อไป

2. การปรับพื้นฐานการขับร้องของผู้เรียน พบว่าครูโหมฉายได้นำบทเพลงของวงดนตรีกรมประชาสัมพันธ์มาใช้ในการปรับพื้นฐานด้านการขับร้องของผู้เรียน บทเพลงที่ครูนำมาใช้เป็นแบบฝึกหัดในการพัฒนาทักษะการขับร้องของผู้เรียนมีดังนี้

- การฝึกเปล่งเสียงร้อง เป็นวิธีการเปล่งเสียงร้องด้วยเสียงจริงและเต็มเสียงเต็มกำลัง ครูโหมฉายเรียกวิธีการเช่นนี้ว่า “การระเบิดเสียง” หรือ “การดึงแก้วเสียง” โดยบทเพลงที่ครูเลือกใช้คือ “เพลงมาร์ชไทยรวมกำลัง” คำร้องโดยพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และประพันธ์ทำนองโดยเอื้อ สุนทรสนาน เนื่องจากบทเพลงนี้จำเป็นต้องใช้เสียงร้องที่เข้มแข็งหนักแน่น การฝึกเปล่งเสียงร้องด้วยเพลงนี้เป็นประจำ จึงส่งผลให้ผู้เรียนสามารถจดจำวิธีการและมีเส้นเสียงที่แข็งแรงมากขึ้น สามารถขับร้องเป็นระยะเวลาได้นานได้ ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ของผู้เรียนที่ว่า

*เพลงที่ใช้เสมอเลย คือเพลงมาร์ชไทยรวมกำลังใช้เพื่อที่จะดึงลูกแก้ว
ของเสียงออกมา ใช้เสียงจากธรรมชาติ เพื่อให้กล้ามเนื้อจำ⁶*

เพลงมาร์ชไทยรวมกำลัง เป็นบทเพลงที่มีเนื้อจำง่าย สามารถฝึกเสียงสูง เสียงต่ำ เป็นบทเพลงที่ครูโหมฉาย อรุณฉาน เลือกใช้ในการฝึกแก้วเสียงของผู้เรียนด้วยวิธีการระเบิดเสียง และฝึกการร้องแบบเต็มเสียงเต็มกำลังได้ เส้นเสียงแข็งแรงมากขึ้น และสามารถจดจำวิธีการเปล่งเสียงแบบเต็มกำลังได้ ครูโหมฉายจึงกำหนดเพลงมาร์ชไทยรวมกำลังเป็นบทเพลงพื้นฐานที่เสริมสร้างพัฒนาทักษะด้านเปล่งเสียงของผู้เรียน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการขับร้องในบทเพลงต่อไป

- การฝึกควบคุมลมหายใจ การหายใจนับเป็นเรื่องพื้นฐานสำหรับการร้องเพลง เนื่องจากการหายใจสำหรับการขับร้องจำเป็นต้องหายใจให้มากกว่าปกติ ดังนั้นการฝึกควบคุมลมหายใจให้ถูกต้องวรรคตอน และเพียงพอประโยคเพลงจึงมีส่วนช่วยทำให้บทเพลงเกิดความไพเราะมากขึ้น ครูโหมฉายจึงเลือก “เพลงคลื่นสวาท” มาใช้ในการฝึกควบคุมลมหายใจ

สำหรับเพลงคลื่นสวาท ประพันธ์คำร้องโดยสมศักดิ์ เทพวานนท์ และประพันธ์ทำนองโดยเอื้อ สุนทรสนาน เป็นบทเพลงคู่ที่ร้องสลับหญิงชาย มีท่วงทำนองช้าสลับเร็ว และประโยคสั้นยาวสลับกันไปในเรื่องเพลง ซึ่งต้องอาศัยการร้องและควบคุมลมหายใจที่มีความต่อเนื่อง สั้นไหล ดังนั้นครูโหมฉายจึงเลือกเพลงคลื่นสวาทมาใช้ในการฝึกควบคุมลมหายใจ โดยครูกล่าวว่า “การใช้เพลงคลื่นสวาทมาฝึกควบคุมลมหายใจ เป็นวิธีการฝึกเก็บลมหายใจให้พอดีกับการร้องประโยคยาว ทั้งยังช่วยให้นักร้องสามารถรินลมและร้องประโยคยาวได้อย่างนิ่มนวล”⁷ ในการฝึกร้องเพลงคลื่นสวาทนั้น ครูโหมฉายได้กำหนดให้ผู้เรียนฝึกร้องเพลงคลื่นสวาท 1 ประโยค โดยให้ควบคุมลมหายใจ 1 ช่วงลมหายใจให้พอดีกับประโยคเพลง ดังตัวอย่างโน้ตเพลงที่ปรากฏ

ภาพที่ 2 ตัวอย่างเพลงคลื่นสวาท เรื่องการควบคุมลมหายใจและร้องให้พอดีกับ 1 ประโยคเพลง
ที่มา : ผู้วิจัย

6. ณัฐดนัย วงศ์วรสันต์, “การถ่ายทอดการขับร้องเพลงลูกกรุงของครูโหมฉาย อรุณฉาน,” สัมภาษณ์โดย ภาวรินทร์ พันธุ์คำ, 27 พฤศจิกายน 2563.

7. โหมฉาย อรุณฉาน, “การถ่ายทอดการขับร้องเพลงลูกกรุงของครูโหมฉาย อรุณฉาน,” สัมภาษณ์โดย ภาวรินทร์ พันธุ์คำ, วันที่ 29 เมษายน 2564.

เห็นได้ว่า เพลงคลื่นสวาท 1 ประโยคมีคำร้องมาก หากผู้ขับร้องเก็บลมหายใจไม่เพียงพอ หรือหายใจในระหว่างประโยคเพลง อารมณ์เพลงก็จะขาดตอนได้ ดังนั้นการนำบทเพลงนี้มาใช้ฝึกควบคุมลมหายใจจึงมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนสามารถหายใจได้ถูกต้อง และพอดีกับประโยคของเพลง อีกทั้งยังช่วยให้ผู้เรียนมีลมหายใจที่ยาวขึ้น ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนสามารถขับร้องเพลงที่มีประโยคยาว หรือควบคุมลมหายใจให้พอดีกับการเปล่งเสียงร้องในบทเพลงอื่น ๆ ต่อไป

- การฝึกเปล่งเสียงร้องให้ตรงระดับเสียงดนตรี เนื่องจากบทเพลงลูกกรุงมีการใช้ระดับเสียงร้องหรือช่วงเสียงที่ค่อนข้างกว้างและใช้ระดับเสียงสูงต่ำสลับกัน หากไม่ได้รับการปรับพื้นฐานการขับร้องให้แข็งแรงก็จะเป็นอุปสรรคต่อการร้องบทเพลงต่าง ๆ ได้ ดังนั้นครูโณมฉายจึงให้ความสำคัญกับการฝึกเสียงร้องให้ตรงกับระดับเสียงดนตรี ด้วยการเลือก “เพลงกบได้กอบัว” มาใช้ในการฝึกความแม่นยำของเสียงร้องระดับเสียงและขึ้นคู่เสียงในรูปแบบต่าง ๆ

เพลงกบได้กอบัว ประพันธ์คำร้องโดยหลวงวิจิตรมาตรา และประพันธ์ทำนองโดยเอื้อ สุนทรสนาน เพลงนี้มีท่วงทำนองที่ค่อนข้างเร็ว การฝึกขับร้องด้วยบทเพลงนี้ช่วยให้ผู้เรียนสามารถขับร้องให้ตรงระดับเสียงในขึ้นคู่เสียงต่าง ๆ ได้ ดังตัวอย่างโน้ตเพลงที่ปรากฏ

ภาพที่ 3 ตัวอย่างระยะห่างของเสียง เพลงกบได้กอบัว
ที่มา : ผู้วิจัย

เห็นได้ว่าทำนองเพลงกบได้กอบัว มีการดำเนินทำนองในรูปแบบของขึ้นคู่เสียงต่าง ๆ เช่น คู่เมเจอร์ 2 (Major 2), คู่เมเจอร์ 3 (Major 3), คู่ไมเนอร์ 3 (Minor 3) และคู่เมเจอร์ 6 (Major 6) เป็นต้น ซึ่งขึ้นคู่เสียงที่พบนี้มีการเปลี่ยนระดับเสียงสูง-ต่ำตลอดทั้งเพลง ดังนั้นการฝึกเปล่งเสียงให้ตรงกับระดับเสียงดนตรีด้วยเพลงกบได้กอบัว จึงถือเป็นแบบฝึกหัดที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถขับร้องได้ตรงกับระดับเสียงดนตรีได้อย่างแม่นยำ ทั้งยังมีส่วนช่วยในการพัฒนาทักษะด้านจังหวะและทักษะด้านการฟังของผู้ขับร้องให้มีความแม่นยำมากขึ้นด้วย

3. การคัดเลือกเพลงเดี่ยวให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน ภายหลังการพิจารณาเสียงและปรับพื้นฐานเสียงร้องของผู้เรียนแล้ว พบว่าครูโณมฉายได้คัดเลือกบทเพลงต้นฉบับที่เหมาะสมและตรงกับศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติและทำความเข้าใจวิธีการขับร้องเทคนิคต่าง ๆ ที่ปรากฏในบทเพลงต้นฉบับ จนกระทั่งเกิดความเคยชินและสามารถขับร้องได้อย่างเป็นธรรมชาติ ดังคำสัมภาษณ์ของผู้เรียนที่ว่า

การเลือกเพลง นานิด (โณมฉาย อรุณฉาน) จะดูพื้นฐานของเสียงเป็นหลัก
ส่วนใหญ่ที่จะร้องแนวเพลงของครูวินัย จุลละบุษปะ
พอเราร้องแนวเพลงของคนหนึ่งซ้ำๆ เราจะเกิดความเคยชิน⁸

8. ปุณยวัฒน์ ไวยสาวงศ์, “การถ่ายทอดการขับร้องเพลงลูกกรุงของครูโณมฉาย อรุณฉาน,” สัมภาษณ์โดย ภาวรินทร์ พันธุ์คำ, 21 ธันวาคม 2563.

วิธีการคัดเลือกบทเพลงที่เหมาะสมให้ผู้เรียนของครูโฉมฉายนั้น คำนึงถึงความเหมาะสมของธรรมชาติเสียง เนื้อเสียง และบุคลิกภาพของผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการขับร้องและแก้ไขจุดบกพร่องของตนเอง ผ่านบทเพลงประเภทต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ตรงกับบุคลิกภาพและวิธีการขับร้องของตน ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการแสดงบนเวทีต่อไปได้อย่างดี

4. การฝึกขับร้องร่วมกับผู้อื่น เนื่องจากการขับร้องเพลงหมู่เป็นเอกลักษณ์ของวงดนตรีกรมประชาสัมพันธ์ ครูโฉมฉายจึงเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกประสบการณ์การขับร้องร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถขับร้องเพลงหมู่ได้อย่างพร้อมเพรียงและเกิดความรักความสามัคคีกันในกลุ่มคณะ ทั้งยังช่วยให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาทักษะของตนและนำมาแลกเปลี่ยนความรู้กันภายในกลุ่มผู้เรียน

5. การปรับปรุงและชี้แนะ เมื่อผู้เรียนเรียนมาในระดับหนึ่งแล้ว ครูโฉมฉายได้ทำการประเมินผลของการฝึกปฏิบัติของผู้เรียน และเตรียมความพร้อมก่อนการแสดงบนเวทีจริง โดยการให้คำแนะนำ และปรับปรุงวิธีการขับร้องของผู้เรียน รวมถึงเก็บรายละเอียดเทคนิคต่าง ๆ ที่ปรากฏในแต่ละบทเพลง ซึ่งครูโฉมฉายได้ใช้วิธีการบรรยาย สาธิต และแสดงตัวอย่างให้แก่ผู้เรียน ทีละจุด และปรับวิธีการขับร้องให้เกิดความไพเราะมากขึ้น ด้วยวิธีการดังนี้

- การปรับเทคนิคการเอื้อน เนื่องจากการร้องคำร้องในภาษาไทยมีการผันเสียงตามวรรณยุกต์และสระต่าง ๆ ทำให้มีข้อจำกัดในการเปล่งเสียงร้องตามทำนองดนตรี ดังนั้นจึงมีการร้องเอื้อนปิดท้ายคำร้องเพื่อให้การร้องมีความชัดเจนมากขึ้น ทั้งยังเป็นการเน้นอารมณ์ในบทเพลงต่าง ๆ ให้สื่ออารมณ์ออกมาชัดเจน ซึ่งการเอื้อนในเพลงลูกกรุงมีความคล้ายคลึงกับร้องเอื้อนแบบการขับร้องเพลงไทย โดยสามารถแบ่งวิธีการร้องเอื้อนออกเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) เอื้อนเสียง คือการเปล่งเสียงเอื้อนไปตามทำนองต่าง ๆ ประกอบไปด้วย เออ เอย อือ เอยี เฮอ ฮือ หือ และ 2) เอื้อนคำร้อง คือการเปล่งเสียงเอื้อนเพื่อปิดท้ายคำร้อง หรือการร้องผันเสียง เพื่อให้คำร้องชัดเจน

วิธีการถ่ายทอดเทคนิคการเอื้อนของครูโฉมฉายมีลักษณะที่เป็นการเปรียบเทียบการร้องเอื้อนให้เหมือนกับการวาดลายไทย ซึ่งต้องใช้ความละเอียดในการร้องเอื้อนเสียงเอื้อนคำและการปั้นคำร้อง และใช้วิธีการนับจำนวนการเอื้อนด้วยวิธีการที่ครูเรียกว่า “การนับเม็ด” เพื่อให้การเอื้อนและการร้องคำร้องเกิดความชัดเจนและถูกต้องสมบูรณ์ ครบถ้วนตามจำนวนโน้ตที่กำหนด โดยซึ่งครูจะเป็นผู้ขีดเกลากำหนดให้การร้องเอื้อนมีความละเอียดและชัดเจนมากขึ้น ทำให้ผู้เรียนสามารถร้องเสียงเอื้อนในสำเนียงไทยได้อย่างถูกต้อง

- การตีความหมายของบทเพลง ครูโฉมฉาย อรุณฉาน เป็นนักร้องอีกคนหนึ่ง ที่ให้ความสำคัญกับการตีความหมายของบทเพลงเป็นอย่างมาก เนื่องจากบทเพลงลูกกรุงมีการใช้ภาษาที่แฝงความหมายไว้ในคำร้องผู้ขับร้องต้องอาศัยการตีความเพื่อให้สามารถถ่ายทอดอารมณ์ในบทเพลงให้ออกมาตรงกับที่ผู้ประพันธ์ต้องการสื่อ ดังนั้นครูโฉมฉายจึงเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกตีความหมายของบทเพลงในทุก ๆ คำร้อง และมีอารมณ์ความรู้สึกร่วมกับคำร้อง เพื่อให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกซาบซึ้ง คล้อยตามอารมณ์ของบทเพลงได้

นอกจากนี้การตีความหมายของบทเพลงยังส่งผลต่อการแสดงออกของท่าทางที่ใช้ประกอบการร้องบนเวทีอีกด้วย ไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกทางสีหน้า ท่าทาง สายตา การเคลื่อนไหวทางร่างกายในลักษณะต่าง ๆ ให้เข้ากับอารมณ์ในบทเพลงนั้น ๆ เทคนิคการตีความของบทเพลงจึงเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ครูโฉมฉายถ่ายทอดแก่ผู้เรียน ด้วยการปฏิบัติให้ดูเป็นตัวอย่างพร้อมอธิบายความหมายของเพลง เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจวิธีการตีความหมาย และการแสดงอารมณ์ของบทเพลงในลักษณะต่าง ๆ ทำให้ผู้เรียนสามารถถ่ายทอดอารมณ์ของบทเพลงได้อย่างดี

6. การฝึกประสบการณ์จากการแสดงบนเวทีจริง นับเป็นหลักการที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ครูโณมฉาย อรุณฉาน นำมาประยุกต์ใช้กับถ่ายทอดองค์ความรู้ของตน โดยครูให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะของตนผ่านประสบการณ์ ทำให้ผู้เรียนได้เกิดเรียนรู้ ปรับปรุง และกระตุ้นให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสดงออกบนเวทีได้อย่างมีคุณภาพ และรับมือกับสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้นบนเวทีได้อย่างทันท่วงที

นอกจากนี้การแสดงบนเวทีของผู้เรียนยังเป็นวิธีการหนึ่งที่ครูนำมาใช้วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยการประเมินผลหลังการแสดงทุกครั้งว่าเป็นอย่างไร จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาเพื่อออกแบบการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งครูจะคอยชี้แนะ ตรวจสอบความถูกต้อง และติดตามผลของการฝึกของผู้เรียนอยู่เสมอ เพื่อปรับปรุงและเพิ่มทักษะการขับร้องของผู้เรียนให้เป็นนักร้องมืออาชีพ

7. การประยุกต์ใช้ความรู้กับการแสดงของตน เมื่อผู้เรียนได้รับการถ่ายทอดจากครู และมีความคุ้นเคยกับการแสดงบนเวทีไปสักระยะหนึ่งแล้ว ครูโณมฉายได้ฝึกให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปต่อยอดและประยุกต์ใช้กับการแสดงของตน จนเกิดเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตนต่อไป ครูถือว่าสิ่งนี้เป็นเรื่องสำคัญสำหรับนักร้องลูกกรุง เพราะถือเป็นการสร้างศิลปินที่ถึงฝั่งอย่างแท้จริง โดยครูจะคอยติดตามผล ตรวจสอบ ปรับปรุง ชี้แนะ และให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนอยู่เสมอ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถขับร้องบทเพลงต่าง ๆ ได้อย่างไพเราะ ความหมายเพลงถูกต้อง คำร้องชัดเจน

สรุปผล

จากการศึกษาวิธีการขับร้องเพลงลูกกรุงและการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการขับร้องเพลงลูกกรุงของครูโณมฉาย อรุณฉาน สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ครูโณมฉาย อรุณฉาน เป็นนักร้องเพลงลูกกรุงที่มีน้ำเสียงช่วงเสียงร้องกว้าง น้ำเสียงใส กังวาน อ่อนหวาน และนุ่มลึก ด้วยวิธีการขับร้องที่เน้นการเปล่งเสียงร้องแบบเต็มเสียง เน้นแสดงลีลาการขับร้องด้วยเสียงขึ้นสูงลงต่ำที่ชัดเจน ร้องลากเสียงยาว ตรงเสียง ตรงจังหวะ ประกอบกับการใช้เทคนิคการร้องเอื้อนแบบเพลงไทย การปั้นเสียง บั่นคำ และการทอดเสียงร้องให้เข้ากับอารมณ์ในแต่ละบทเพลงเพลงได้อย่างประณีตตามแบบฉบับของวงดนตรีกรมประชาสัมพันธ์ ซึ่งเป็นผลมาจากการได้รับการพัฒนาทักษะการขับร้องจากวงดนตรีกรมประชาสัมพันธ์ ครูโณมฉาย อรุณฉาน จึงได้รับการยอมรับจากในฐานะนักร้องเพลงลูกกรุงจากศิลปิน นักร้อง นักดนตรี และผู้ฟังทุกช่วงวัย มาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

2. การถ่ายทอดการขับร้องเพลงลูกกรุงของครูโณมฉาย อรุณฉาน ยังคงรูปแบบการถ่ายทอดความรู้ของวงดนตรีกรมประชาสัมพันธ์ดั้งเดิมไว้ โดยครูโณมฉายได้นำหลักวิธีการถ่ายทอดโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยการเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถขับร้องได้อย่างถูกต้อง ทั้งยังสามารถรักษารูปแบบการขับร้องที่เป็นเอกลักษณ์ตามแบบฉบับของวงดนตรีกรมประชาสัมพันธ์ ที่เน้นการเปล่งเสียงที่ไพเราะ การเอื้อนที่ต้องการปั้นเสียงบั่นคำ และการถ่ายทอดอารมณ์ของบทเพลงให้ตรงตามที่คุณประพันธ์กำหนดไว้ ทั้งนี้วิธีการถ่ายทอดของครูโณมฉายสามารถสรุปลำดับขั้นตอนการถ่ายทอดของครูโณมฉาย อรุณฉานได้ตามแผนผังต่อไปนี้

แผนผังที่ 1 วิธีการถ่ายทอดการขับร้องเพลงลูกกรุงของครูโฉมฉาย อรุณฉาน
ที่มา : ผู้วิจัย

จากแผนภาพข้างต้น จะเห็นได้กระบวนการถ่ายทอดการขับร้องเพลงลูกกรุงของครูโฉมฉายมีลำดับขั้นตอน การดำเนินการถ่ายทอดความรู้ ที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และฝึกพัฒนาทักษะการขับร้องของตนจากการปฏิบัติจริง โดยมีครูคอยให้คำแนะนำ ปรับปรุงและแก้ไขให้การขับร้องของผู้เรียนมีความสมบูรณ์ครบถ้วนมากขึ้น นอกจากนี้ ครูยังเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการประสบการณ์การแสดงบนเวที เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาการขับร้องของตนจนเกิดความชำนาญ ซึ่งจุดมุ่งหมายของครูโฉมฉายคือการสร้างศิลปินนักร้องเพลงลูกกรุงรุ่นใหม่ที่มีคุณภาพ โดยครูคอยผลักดันให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจและค้นพบจุดเด่นของตน และเติบโตไปเป็นนักร้องเพลงลูกกรุงมืออาชีพต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

ครูโฉมฉาย อรุณฉาน เป็นนักร้องเพลงลูกกรุงที่มีเสียงร้องตามธรรมชาติใสกังวาน นุ่มลึก และมีช่วงเสียงกว้าง สามารถขับร้องในช่วงเสียงต่ำ เสียงกลาง และเสียงสูงได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งเป็นผลมาจากฝึกพัฒนาทักษะการขับร้องด้วยวิธีการร้องเพลงทุกประเภท ส่งผลให้ครูโฉมฉายมีความเชี่ยวชาญในด้านกลวิธีในการขับร้องที่หลากหลาย ประกอบกับเทคนิคการเอื้อนแบบเพลงไทยร่วมกับเทคนิคการปั้นเสียงปั้นคำ การทอดเสียงดังเบา และการเน้นเสียงร้องถ้อยคำต่าง ๆ ให้ชัดเจน ส่งผลให้บทเพลงของครูโฉมฉายเกิดอารมณ์และมีลีลาการขับร้องที่เหมาะสมกับอารมณ์ในแต่ละบทเพลง

ในด้านการถ่ายทอดความรู้ด้านการขับร้อง ครูเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการส่งผ่านความรู้แก่ผู้เรียน นำความรู้และทักษะด้านการขับร้องเพลงลูกกรุงที่สั่งสมมาจากการประสบการณ์การขับร้องให้แก่ผู้เรียน ด้วยวิธีการสาธิตเป็นตัวอย่าง การอธิบาย และการบอกเล่า ซึ่งหลักการที่ครูโฉมฉายใช้ในการถ่ายทอดความรู้ นั้น ยังคงรูปแบบและหลัก การการถ่ายทอดของวงดนตรีกรมประชาสัมพันธ์ที่เน้นพัฒนาทักษะการขับร้องโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการนำ บทเพลงลูกกรุงมาใช้เป็นแบบฝึกหัดและแก้ไขปัญหาด้านการขับร้องที่พบในกลุ่มผู้เรียน

วิธีการถ่ายทอดของครูโฉมฉายยังคงรูปแบบและหลักการการถ่ายทอดของวงดนตรีกรมประชาสัมพันธ์ที่เน้น พัฒนาทักษะการขับร้องโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งยังสามารถนำมาเชื่อมโยงกับทฤษฎีการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็น สำคัญ หรือโมเดลชิปปา (CIPPA Model) ของอาจารย์ทิศนา ขัมมณี ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้และเข้าใจในเรื่องที่ศึกษา

อย่างแท้จริง⁹ โดยให้ผู้เรียนได้ฝึกประสบการณ์การขับร้องจากสถานการณ์จริง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาทักษะของตน ทั้งยังสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้กับการขับร้องเดี่ยวและการขับร้องร่วมกับผู้อื่นได้ รวมถึงเพื่อพัฒนาวิธีการขับร้องของตนให้เกิดความชำนาญมากขึ้น สามารถสรุปลำดับการถ่ายทอดของครูโณมฉาย อรุณฉาน ได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม โดยการให้ผู้เรียนขับร้องเพลงที่ตนถนัด เพื่อพิจารณาพื้นฐานเสียงตามธรรมชาติของผู้เรียนแต่ละคน และคัดเลือกบทเพลงที่เหมาะสมให้แก่ผู้เรียนต่อไป

ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่ โดยการปรับพื้นฐานของผู้เรียนด้วยบทเพลงที่ครูกำหนด เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคุ้นเคยและจำจืดวิธีการเปล่งเสียงแบบเต็มกำลัง การหายใจให้พอดีกับประโยคเพลง และร้องตรงเสียง

ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูลและเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม โดยให้ผู้เรียนฝึกขับร้องเพลงเดี่ยวตามที่ครูกำหนด เพื่อเรียนรู้ เชื่อมโยงความรู้ใหม่ และแก้ไขข้อบกพร่องของตนไปพร้อมกับการเตรียมความพร้อมในการขับร้องเพลงลูกกรุงบนเวทีต่อไป

ขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม ครูให้ผู้เรียนฝึกขับร้องกับผู้อื่นด้วยการร้องเพลงคู่ เพลงหมู่ และเพลงร่วมนำ เพื่อให้ผู้เรียนขับร้องร่วมกับผู้อื่น และสามารถแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันได้

ขั้นที่ 5 การสรุปและจัดระเบียบความรู้ ครูประเมินและให้คำแนะนำในการพัฒนาทักษะการขับร้องของผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการแสดงบนเวที

ขั้นที่ 6 การปฏิบัติ หรือการแสดงผลงาน ครูให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และสร้างความชำนาญด้านการขับร้องผ่านการแสดงบนเวทีจริงทั้งในรูปแบบการแสดงเดี่ยวและการแสดงกลุ่ม

ขั้นที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้ ครูให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้และฝึกพัฒนาทักษะของตนจนเกิดความชำนาญ เพื่อนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการแสดงได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยสามารถนำไปเป็นตัวอย่างในการศึกษาองค์ความรู้ในด้านการถ่ายทอด การขับร้องหรือการถ่ายทอดการบรรเลงดนตรีประเภทอื่น เพื่อหาค่าความสอดคล้องทางทฤษฎีและหลักทฤษฎีการเรียนรู้ในด้านอื่น ๆ
2. ควรนำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนการขับร้องในแนวเพลงต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษาและรวบรวมประวัติและผลงานเพลงของครูโณมฉาย อรุณฉาน ให้ละเอียดครบถ้วนมากขึ้น
2. ควรมีการศึกษารูปแบบการถ่ายทอดการขับร้องของวงดนตรีกรมประชาสัมพันธ์ให้ครบถ้วนในทุกมิติ

9. ทิศนา ขนมนมณี, ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2560), 282-284.

บรรณานุกรม

คีตา พญาไท. *ตำนานครูเพลง เพลงไทยสากลลูกกรุง*. กรุงเทพฯ : แสงดาว, 2555.

โฉมฉาย อรุณฉาน. “การถ่ายทอดการขับร้องเพลงลูกกรุงของครูโฉมฉาย อรุณฉาน.” สัมภาษณ์โดย
ภาวรินทร์ พันธุ์คำ. 19 ตุลาคม 2563.

โฉมฉาย อรุณฉาน. “การถ่ายทอดการขับร้องเพลงลูกกรุงของครูโฉมฉาย อรุณฉาน.” สัมภาษณ์โดย
ภาวรินทร์ พันธุ์คำ. 29 เมษายน 2564.

ณัฐดนัย วงศ์วรสันต์. “การถ่ายทอดการขับร้องเพลงลูกกรุงของครูโฉมฉาย อรุณฉาน.” สัมภาษณ์
โดย ภาวรินทร์ พันธุ์คำ. 27 พฤศจิกายน 2563.

ณัฐธัญ อินทร์คง, “พัฒนาการ ลักษณะเฉพาะ และองค์ความรู้ของการขับร้องเพลงไทยสากล.” วิทยานิพนธ์ระดับ
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล, 2559.

ดวงใจ ทิวทอง. *อรรถาธิบายการขับร้อง กระบวนแบบและนวัตกรรมการขับร้อง*. กรุงเทพฯ : วิสคอม
เซ็นเตอร์, 2560.

ทิตนา แหมมณี. *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2560.

บุญยวิทย์ ไวยสาวิงศ์. “การถ่ายทอดการขับร้องเพลงลูกกรุงของครูโฉมฉาย อรุณฉาน.” สัมภาษณ์
โดย ภาวรินทร์ พันธุ์คำ. 21 ธันวาคม 2564.

สมบัติ กิ่งกาญจนวงศ์. “การวิเคราะห์เพลงลูกกรุง.” วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2534.